

De kwaliteit der Nederlandsche kaas.

In verband met de in den laatsten tijd herhaaldelijk geuite klachten over **den achteruitgang in kwaliteit van de volvette boeren Goudsche kaas**, betoogt het „*Algemeen Zuivel- en Melkhygiënisch Weekblad*”, dat de kwaliteit der in Nederland gemaakte kaas in haar geheel één vraagstuk is.

„Men mag niet uitgaan van de redeneering, dat de kwaliteit van de volvette boerenkaas een Zuid-Hollandsch-Utrechtsch vraagstuk is, de kwaliteit van de fabriekskaas een Friesche (en in toenemende mate ook Groningsche en Drentsche) kwestie en die der Edammer kaas een vraagstuk, dat alleen Noord-Holland aangaat. Er bestaat wel degelijk een wisselwerking, die vooral sterk is tusschen de verschillende soorten Goudsche kazen en tusschen de verschillende soorten Edammer kaas. Terwijl er ongetwijfeld ook invloed uitgaat van de kwaliteit der Goudsche kaas op de positie der Edammer kaas en omgekeerd, hoewel die invloed natuurlijk niet zoo belangrijk is als binnen de groep Goudsche en binnen de groep Edammer kaas. Als er dus gesproken wordt over de kwaliteit der in een bepaald gebied gemaakte kaas, dan beschouwen wij het als een misverstand indien de buiten dit gebied werkende kaasbereiders zulks beschouwen als een vraagstuk, dat hen niet of slechts weinig aangaat”

„Als er echter over de kwaliteit van de volvette boeren Goudsche kaas gesproken wordt, is er onzes inziens aanleiding voor heel kaasmakend Nederland, om zijn ooren te spitsen. Het gaat hier om de kaasoor, die steeds in ons land de hoogste positie heeft ingenomen, terwijl Goudsche kaas (de geheele groep) het grootste product van Nederland is.”

„Nu beschouwen wij in een industrie, die consumptie-artikelen levert en die deze in verschillende kwaliteiten maakt, de hoogste klasse in twee opzichten als de leidende klasse. In de eerste plaats wat de prijsstelling betreft: de prijsstelling gaat min of meer uit van de hoogste soort. Stijgt het prijspeil van de beste soort, dan heeft dit op zichzelf reeds een verhoogenden invloed op het prijspeil der mindere kwaliteiten en omgekeerd. Daarom moeten alle andere soorten niet alleen eenigszins afgaan op de beste soort, doch bovendien er met hart en ziel aan meewerken om die beste soort op het hoogst mogelijke peil te houden.”

„En in in de tweede - nog belangrijker - plaats gaat er een leiding, die wij van technischen aard zouden willen noemen, van de beste soorten uit.”

„Verbeteren de beste soorten zich, dan moeten de goedkoopere mee. Het omgekeerde is tot op zekere hoogte ook wel het geval, doch om eenvoudige redenen hebben de beste soorten in de sterkste mate de leiding en moet men ook wenschen dat dit zoo blijve: dat dus de beste soorten op het hoogst mogelijke peil gehandhaafd worden en dat dit peil waar mogelijk verhoogd wordt. Om dezelfde redenen moeten allen zich met man en macht verzetten tegen een verlaging van het peil in het algemeen, doch zeer in het bijzonder tegen de verlaging van het peil der beste soorten.”

„Vandaar dat, nu het om de kaas gaat, die als soort steeds aan den top gestaan heeft, wij het een zeer groot misverstand achten als in andere gebieden zetelende Nederlandsche kaasbelangen meenen, dat deze vraagstukken langs hen heen gaan”

„Zoowel de kaasproducenten als de handel verklaren, dat de volvette boeren Goudsche kaas in dien zin in kwaliteit is achteruitgegaan, dat de voor opleggen geschikte fijnste kwaliteit, die vroeger betrekkelijk overvloedig was, meer en meer verdwijnt.”

„Een eerste vraag, die gesteld dient te worden, is: is de klacht juist? Wij bespeuren de neiging - ook in theoretische kringen - om haar niet te veel au sérieux te nemen. Daarom willen wij hier met bizonderen nadruk onderstrepen, dat dit een van de droeve zelfgenoegzaamheid getuigende houding is, die de practijk niet kan en niet mag aanvaarden. Als eenstemmig degenen, die het weten kunnen en dit zijn in de eerste plaats de voormannen van kaasproducenten en kaashandel, zeer duidelijk en zonder reserve van oordeel zijn, dat het verschijnsel zich voordoet, dan heeft geen enkel ernstig man, die in staat is om objectief te oordeelen en die zonder vooringenomenheid bereid is om deze voor de geheele Nederlandsche kaasproductie zoo ernstige zaak onder oogen te zien het recht, om zich ervan af te maken, door zich te oriënteren in de richting: het zal wel overdreven zijn, of: het past niet in mijn systeem: van contrôle of wetgeving of voorlichting, of: ik kan het terrein niet goed overzien en dus zal ik veiligheids- of beperktheidshalve maar tegenstribbelen.”

„Voor ons slaat het feit, doordat het nu reeds geruimen tijd door handel en producenten geconstateerd is, onherroepelijk vast. En daarom is er geen enkele weg om te ontkomen aan de consequentie: met alle middelen te werken om weer in de goede richting te komen.”

„Om dit te kunnen doen, moet men eerst de oorzaken van het verschijnsel kennen. Te dien opzichte schijnt er nog eenige onzekerheid te bestaan. Het oordeel gaat meestal in de richting, dat door kaascontrole en voorlichting de boeren op een verkeerd pad geleid zijn. Anderen ontkennen dit en zoeken de oorzaken elders, zonder deze overigens omlijnd te kunnen aangeven. Weer anderen ontkennen het geheele verschijnsel, doch deden beter - wij toonden zulks hierboven reeds aan - te zwijgen, aangezien zij ernstig gevaar loopen ieder recht om over Nederlandsche kaasbelangen mede te spreken te verspelen door de demonstratie van zooveel gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel.”

„Weinig dagen geleden is te Gouda een bijeenkomst gehouden, waar de zaak, die wij hiervoor kort behandelden, is besproken. Het verheugt ons, dat men daar tot het besluit gekomen is, om in onderlinge samenwerking der betrokkenen concrete voorstellen met spoed voor te bereiden.”

„Wij hopen, dat aan die voorbereiding zal worden deelgenomen door allen, die, al beslaat er voorloopig verschil van meening over de oorzaken van den achteruitgang, het wel meenen met de Nederlandsche kaasbereiding.”